

prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău
Judecător: A. Ciubotaru
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

dosarul nr. 2r-575/17

DECIZIE

27 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Lupu Irina, reprezentată de avocatul Ciumac Ion,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lupu Irina împotriva Societății pe Acțiuni „Autoprim Service” și Societății cu Răspundere Limitată „Idea Leasing” cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 3 noiembrie 2016 prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Lupu Irina,

c o n s t a t ă :

La data de 30 iunie 2015, Lupu Irina a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Autoprim Service” și SRL „Idea Leasing” cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că posedă certificatul de calitate de moștenitor prin care i s-a atribuit calitatea de moștenitor al averii soțului decedat - Lupu Gheorghe.

Comunică că la data de 18 iunie 2008 între SA „Autoprim Service”, în calitate de vânzător și ÎM „IPB-Leasing Grup” SRL după reorganizare SRL „Idea Leasing”, în calitate de vânzător a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare nr. 16/01/18 în baza căruia a fost procurat autobuzul de model „Lifan LF 6592-1” cu nr. de înmatriculare C NK 033, la un preț de 328 650 lei, iar Lupu Gheorghe a semnat acest contract în calitate de locatar.

Invocă că la data de 10 iulie 2008 a fost semnat contractul de leasing nr. L 111.07.008 în baza căruia Lupu Gheorghe a devenit posesorul automobilului în cauză. În baza acestui contract și a actului de primire - predare a autobuzului de model „Lifan LF 6592-1” cu nr. de înmatriculare CNK 033, Lupu Gheorghe a achitat inițial 10% din valoarea unității de transport, și anume 32 865 lei, inclusiv TVA.

Sușține că pe parcursul exploatării și în perioada de garanție acest autobuz s-a dovedit a fi unul defectuos din cauza producătorului.

Menționează că, Lupu Gheorghe a depus o acțiune în judecată împotriva SA „Autoprim Service” și SRL ÎM „IPB-Leasing Grup” după reorganizare SRL „Idea Leasing” prin care a solicitat desființarea prin rezoluțiune a contractului de vânzare-cumpărare nr. 16/01/18 din 18 iunie 2008 și a contractului de leasing nr. L 111-07.008 din 10 iulie 2008, încasarea prejudiciului material și moral, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 20 mai 2011 acțiunea a fost admisă parțial, a fost dispusă încasarea de la SA „Autoprim Service” în beneficiul lui Lupu Gheorghe a sumei de 11 7701,21 lei, achitați cu titlu de rate pentru contravaloarea bunului, cheltuieli de testare tehnică, măsurări și cheltuieli de judecată. Prin aceeași hotărâre Lupu Gheorghe a fost obligat să restituie ÎM „IPB-Leasing Grup” SRL autobuzul de model „Lifan LF 6592-1” cu nr. de înmatriculare C NK 033.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2012 a fost casată integral hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 20 mai 2011.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 05 decembrie 2012 recursul declarat de către Lupu Gheorghe împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2012 a fost considerat inadmisibil.

Relatează că după finalizarea examinării cauzei în instanțele de judecată, pârții SA „Autoprim Service” și SRL „Idea Leasing” fără ca să înștiințeze coproprietarul autobuzului Lupu Gheorghe, în cazul dat pe reclamantă în calitate de moștenitor, unilateral au reziliat aceste contracte și au vândut acest autobuz unei alte persoane, încasând în mod ilegal și cota-parte din costul bunului care îi aparținea lui Lupu Gheorghe.

Astfel, în cazul dat consideră că SA „Autoprim Service” și SRL „Idea Leasing” s-au îmbogățit fără justă cauză.

Solicită încasarea în mod solidar de la SA „Autoprim Service” și SRL „Idea Leasing” în beneficiul reclamantei Lupu Irina a sumei de 106 410,21 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 2 iunie 2016 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 9 iunie 2016, Lupu Irina, reprezentată de avocatul Ciumac Ion a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 2 iunie 2016, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 august 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Lupu Irina, reprezentată de avocatul Ciumac Ion împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 2 iunie 2016 și s-a comunicat apelantei și reprezentantului ei că necesită să prezinte apelul cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în mărime de 2 394, 22 lei și i s-a stabilit un termen până la 2 noiembrie 2016 să lichideze neajunsurile menționate, și a fost

înștiințată că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită. Totodată a fost explicat părților că chestiunea privind primirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată la 3 noiembrie 2016, ora 10:00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 3 noiembrie 2016 a fost restituit apelul declarat de către Lupu Irina, din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC din 11 august 2016.

La data de 16 martie 2017 prin intermediul Curții de Apel Chișinău, Lupu Irina, reprezentată de avocatul Ciumac Ion a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 3 noiembrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță în același complet de judecată.

În motivarea recursului a indicat că prin cererea de apel a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, însă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 august 2016, cererii de apel nu i s-a dat curs, fiindu-i fixat un termen pentru lichidarea neajunsurilor, inclusiv pentru a plăti taxa de stat.

Insistă că lichidarea acestor neajunsuri în termenul indicat nu a fost posibilă din cauza că apelanta nu a primit de la Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău hotărârea integrală, iar taxa de stat nu a putut fi achitată din cauza situației materiale precare a Irinei Lupu.

Susține că prin refuzul de a examina cererea de apel, din cauza imposibilității de a chita taxa de stat, Curtea de Apel Chișinău a încălcat dreptul Irinei Lupu la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei (în vigoare la data emiterii încheierii recurate).

Din materialele cauzei rezultă că copia încheierii instanței de apel din 3 noiembrie 2016 a fost expediată în adresa recurentei Lupu Irina la 17 noiembrie 2016, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire nr. 32289-4 (f. d. 107), iar la materialele cauzei nu se atestă dovada recepționării acesteia, însă recurenta afirmă că a primit copia încheierii recurate la data de 01 martie 2017.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 16 martie 2017 în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neântemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, se constată că Lupu Irina, reprezentată de avocatul Ciumac Ion la data de 9 iunie 2016 a depus cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 2 iunie 2016 fără a achita taxa de stat, care, însă, se impune a fi achitată, or litigiul în cauză este unul patrimonial (f. d. 87).

Prin urmare prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 august 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Lupu Irina, reprezentată de avocatul Ciumac Ion împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 2 iunie 2016 și s-a comunicat apelantei și reprezentantului ei că necesită să prezinte apelul cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în mărime de 2 394, 22 lei și i s-a stabilit un termen până la 2 noiembrie 2016 să lichideze neajunsurile menționate, și a fost înștiințată că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f. d. 90-92).

Neajunsurile nominalizate, însă, nu au fost înlăturate de către apelantă în termenul stabilit de instanță, respectiv, prin încheierea din 3 noiembrie 2016, Curtea de Apel Chișinău, având la bază prevederile art. 369 alin. (1) CPC, a restituit cererea de apel depusă de către Lupu Irina, reprezentată de avocatul Ciumac Ion.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel a conchis că este indiscutabil că obligația de achitare a taxei de stat și de depunere a apelului motivat este stabilită de lege și urmărește scopul unei bune administrări a justiției.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art. 84 CPC, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs, statuează că concluzia instanței de apel, în sensul expus prin încheierea din 3 noiembrie 2016, este întemeiată și legală, deoarece apelanta Lupu Irina nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel, la caz fiind în mărime de 2 394,22 lei.

Mai mult ca atât, Lupu Irina în cererea de apel depusă nu a solicitat scutirea de la achitarea taxei de stat, ci doar în cererea de recurs împotriva încheierii instanței de apel prin care a fost restituit apelul a solicitat scutirea de la achitarea taxei de stat din motivul situației materiale precare, circumstanțe care au un caracter pur declarativ, neavând o bază probatorie.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În interpretarea corectă a prevederilor legale enunțate este de înțeles că apelanților li se acordă un termen pentru înlăturarea neajunsurilor, iar în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor menționate în încheiere, survine sancțiunea pentru neîndeplinirea în termen a actului de procedură, la caz, restituirea cererii de apel.

Or, în conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege sau stabilit de instanța judecătorească (judecător).

De altfel, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procesuale și sunt în drept de a-și exercita toate drepturile lor procedurale acordate de legislația procedurală civilă.

În acest context, instanța de recurs apreciază critic afirmațiile recurente precum că lichidarea neajunsurilor nu a fost posibilă din cauza că nu a primit copia hotărârii integrale a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 2 iunie 2016, or acestea sunt lipsite de relevanță, dat fiind faptul că aceasta nu s-a aflat în imposibilitate de face cunoștință cu hotărârea instanței de fond.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține că încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 august 2016, prin care nu i s-a dat curs cererii de apel a fost expedită părților cu scrisoare recomandată și recepționată de părți, fapt confirmat prin avizele de recepție, anexate la materialele cauzei (f.d.94-98).

În acest sens, instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că Lupu Irina, fiind conștientă că a depus încă la 9 iunie 2016 cererea de apel nemotivată și fără a achita taxa de stat, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de aceasta.

Cu atât mai mult că din data depunerii apelului și până la data restituirii acestuia, a avut termen real și suficient pentru a prezenta dovada achitării taxei de stat întru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime.

În asemenea împrejurări se constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, deoarece apelanta Lupu Irina nu a înlăturat neajunsurile stabilite de instanța de apel prin încheierea din 11 august 2016, circumstanțe ce atrag consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Sub acest aspect, sunt lipsite de sens și alte critici aduse în susținerea cererii de recurs, sau, cele constatate indică incontestabil la faptul că Lupu Irina nici în termenul acordat de instanță și nici până la data de 3 noiembrie 2016 când a avut loc

ședința instanței de apel nu a îndeplinit actele de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural.

Față de cele ce preced și având în vedere că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Lupu Irina, reprezentată de avocatul Ciumac Ion urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 3 noiembrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Lupu Irina, reprezentată de avocatul Ciumac Ion.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 3 noiembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lupu Irina împotriva Societății pe Acțiuni „Autoprim Service” și Societății cu Răspundere Limitată „Idea Leasing” cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva